

The Tax-Based Own Resources and Ecological Sustainability of the EU Budget

Assoc. Prof. Dr. Svetlana Gercheva
University of Economics - Varna, Varna, Bulgaria
svetlana.gercheva@ue-varna.bg

Abstract

The instant contribution deals with the forthcoming reform of the 'own resources system' of the EU budget. The aforementioned term denotes the revenue side of the common budget in Brussels. All 27 Member States (MSs) contribute annually to the own resources system in terms of sugar levies, import tariffs, VAT - and GNI-based payments. The latter is the most controversial budgetary item since it accounts for the bulk of EU funding, but is not considered a genuinely own resource by MSs. In order to limit EU budgetary dependency on GNI-based national contributions, for the next seven years, 2021-27, a group of experts proposed several tax-based resources. In the present paper, their capacity as genuine own resources for the EU budget is being critically evaluated. Furthermore, it is important for this research to discuss the implications of the suggested tax-based resources for the ecological sustainability of the EU budget.

Keywords: tax-based own resources, EU budget, sustainability, ecological sustainability

JEL Code: F36, H23   DOI: <https://doi.org/10.36997/IJUSV-ESS/2020.9.2.136>

Въведение

От началото на 2021 г. в ЕС започва поредният седемгодишен програмен период (2021-27 г.). На дневен ред е многогодишната финансова рамка, респ. седемгодишният бюджет на ЕС. Последното понятие е присъщо за журналистическия жаргон, докато първото - съществува в законодателството на ЕС и се отнася до разходните приоритети, лимити и политики на ЕС. Накратко, многогодишната финансова рамка (МФР) дефинира вида, размера и максимума на разходите, които бюджетът на ЕС може да прави ежегодно в рамките на един седемгодишен период. На практика МФР обезпечава финансово програмите, които са от значение за развитието на европейската интеграция.

Обект на настоящия доклад са данъчни приходоизточници, които имат потенциал в бъдеще да финансират европейската интеграция като нейни собствени ресурси, а *предмет* е тяхното отражение върху екологичната устойчивост на бюджета на ЕС.

1. Дебатът за собствените ресурси на европейския бюджет

Преди да се разходват парични средства в ЕС-27, трябва да се реши как те ще се финансират. Това налага дългоочаквана реформа на приходната част на европейския бюджет, което е също толкова отговорен процес, колкото и постигането на съгласие за бюджетните разходи на Общността. Още от 2016 г. група експерти, ръководена от Марио Монти¹, извеждат и аргументират данъчно-базирани предложения, които да са в състояние финансово да обезпечат бъдещото на интеграцията в ЕС (HLGOR, 2016).

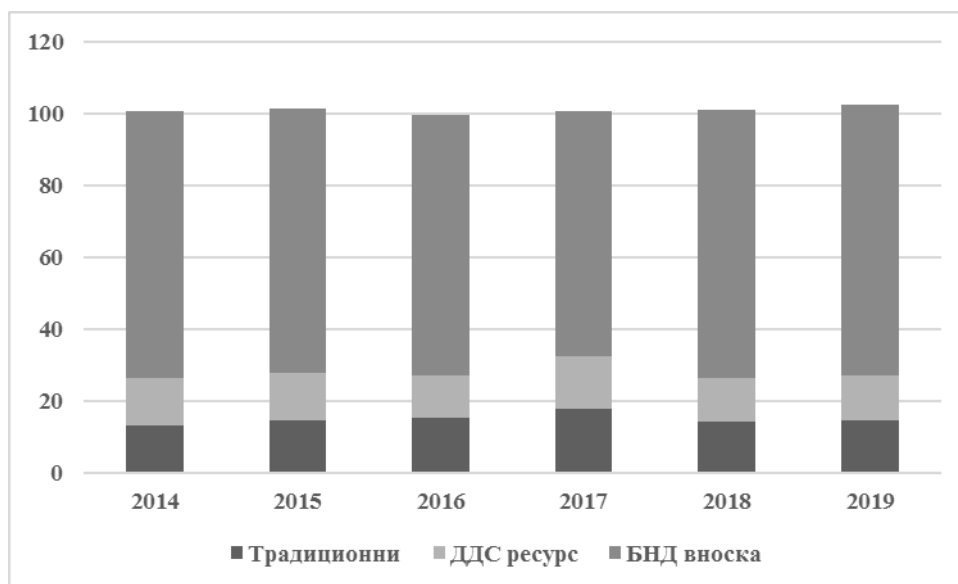
Приходната част на общия бюджет е известна като *система на собствени ресурси*. Понастоящем те се формират от митнически постъпления, както и от отчисления за пазара на захар. Последните са пренебрежимо малки като плащания както в абсолютен, така и в относителен размер. Митническите приходи и отчисленията за издръжка на общия пазар на захар формират традиционните собствени ресурси на общия бюджет. Докъм края на 70-те години това са единствените приходи, на които Общността разчита. По-важното е, че те се акумулират в резултат на еволюцията на интеграцията в митнически съюз на деветте СЧ (по онова време). От 80 – те години насам традиционните собствени приходи се допълват от

---

¹ Комисар по въпросите на единния вътрешен пазар, митническият съюз и данъчното облагане на ЕС (1995-99 г.), бивш премиер на Италия, професор по икономика в Университета на Торино и Университета Бокони.

т.нар. съвременни. Те обхващат ДДС ресурс и вноска, основана на brutния национален доход (БНД) (Council Decision, 2014).

На фиг.1 по-долу се представя динамиката в относителния дял на собствените ресурси на бюджета на ЕС за последния период седем годишен период, 2014-20 г.²

Фигура 1. Относителен дял на различните собствени ресурси в общия бюджет на ЕС, 2014-19 г. (в %)

На фиг.1 се разглежда кратък период от историята на интеграцията. Въпреки това той е показателен за значимостта на традиционните и съвременни собствени ресурси за финансирането на ЕС. От визуализацията става ясно, че през последния период традиционните собствени приходи, генерирани по повод митническия съюз, не надвишават 20% от общите приходи по бюджета на ЕС. Ниският им относителен дял не може да се компенсира и от ДДС ресурса. Последният е въведен с оглед тенденцията за хармонизация на данъчните системи на СЧ. Превръщането на ДДС в европейски данък към края на 70-те години поражда очакване за изобилно допълнително финансиране на динамично развиващата се интеграционна общност.

От сегашна гл.т. очакванията не се оправдават. Най-голямата част от приходите в общия бюджет се осигуряват от вноските на националните държави членки, определени въз основа на техния брутен национален доход (БНД). От началото на пълноправно членство всички национални държави са длъжни да участват във финансирането на интеграцията в ЕС, като ежегодно превеждат посочените по-напред финансови ресурси в приход на Брюксел. Предвид доминацията на националните вноски върху БНД се поражда спор доколко постъпленията на бюджета в Брюксел представляват *собствени* в истинския смисъл на думата. Какви аргументи се привеждат в дебата?

Първо, над две трети от т.нар. собствени ресурси на бюджета на ЕС се формира от *вноски, определени върху brutния национален доход на 27-те*. В допълнение *ДДС ресурсът*, който също е собствен приход на бюджета в Брюксел, се изчислява посредством *непрозрачен статистически метод, основан на разходите за потребление* на СЧ. Последните обаче са компонент отново на БНД на всяка национална икономика. За да се финансира Общността, практически се допуска двойно „облагане“ на БНД на 27-те. Второ, националните вноски върху БНД имат добре изразен *циклически* характер. За да не приключи общият бюджет с

² Бюджетът за 2020 г. още се упражнява и затова не присъства на диаграмата.

дефицит, често се налага текущо през годината СЧ да правят допълнителни плащания към Брюксел. Причината е, че националните вноски върху БНД са със статут на *балансиращо бюджетно „перо“*. СЧ са чувствителни към допълнителните вноски особено в условия на рецесия/криза, защото заради балансираността на наднационалния бюджет се изземват парични ресурси от националните икономики. Докато Общността е силно финансово зависима от националните вноски на 27-те, тя е своеобразен *политически залогник* на отношението на сменящите се национални правителства към интеграцията, нейната скорост, обхват и приоритети.

Ето защо и вноските върху БНД, и ДДС ресурсът се разглеждат като *отклонени* към Брюксел финансови средства - *собственост на националните държави*. Техните икономики ги създават, но впоследствие ги превеждат по задължение в общия бюджет на ЕС. Независимо от спорния характер на вноските върху БНД, в бъдеще те ще запазят значимостта си за финансиране на общия бюджет в Брюксел (Council Decision, 2014; HLGOR, 2016; European Commission, 2018).

В подкрепа на това твърдение могат да се изтъкнат няколко аргумента. Първо, чрез вноските върху БНД се отчита способността на всяка СЧ да плаща. Второ, с тях се постига *прогресивност* на финансирането на ЕС – при равни други условия страна с висока платежоспособност (висок БНД) плаща по-голяма вноска в приход на бюджета в Брюксел. Така се постига справедливост на финансирането – СЧ с по-малък дял в съвкупния БНД на ЕС участват по-малък дял в собствените ресурси на ЕС Трето, с вноската върху БНД до известна степен се неутрализира конкуренцията между наднационалните институции и националната държава за „приватизиране“ на конкретна данъчна база, откъдето да се черпи финансиране. Четвърто, десетилетия наред вноските върху БНД на СЧ гарантират балансираност на бюджета на ЕС за разлика от този на националната държава.

Противоречивата природа на националните вноски върху БНД поражда конфликти между СЧ. Всяка от тях ежегодно търси отговор на въпроса *колко ще платим (като вноски към) и колко ще получим (като средства от) общия бюджет*. Подобен проблем доминира и дебата по повод финансирането, което следва да подsigури многогодишната финансова рамка на ЕС (2021-2027 г.). Спестовната „четворка“ настоява общият бюджет да преразпределя не повече от 1% от съвкупния БНД на 27-те (Kurz, 2020). В същото време Австрия, Дания, Нидерландия и Швеция преразпределят през националния си бюджет над 40% от БНД. Това прави съотношение на европейски към национални разходи от порядъка на 1/40, докато в САЩ коефициентът на федерални към щатски и местни разходи, взети заедно, е поне 2:1 (Sachs, 2020). Как тогава да се осигури надеждно финансиране за приоритетите на европейската интеграция?

Отговорът на поставения въпрос е от ключово значение както понастоящем, така и в дългосрочен план, тъй като МФР 2021-27 обхваща първия седемгодишен период на ЕС без Великобритания. От началото на своето еврочленство тази страна е *нетен донор* на интеграцията, като оттеглянето ѝ поражда дефицит от €13 млрд./годишно в бюджета на ЕС (European Commission, 2018; The Economist, 2020). Наред с Брекзит се прибавя финансирането и на скъпоструващите мерки за по-бързо възстановяване на икономиката на ЕС от *пандемията на COVID-19*. Поради тази причина се очаква ЕС да *емитира на финансовите пазари общ дълг*, чието обслужване предстои между 2028 и 2058 г.³

За да се справи с посочените предизвикателства, бюджетната власт на ЕС трябва да преодолее голямата финансова зависимост от националните държави. Това означава

---

³ Наред с МФР 2021-2027 г., която предвижда общи разходи за €1 074 млрд., е създаден дългов инструмент, известен като „*Следващо поколение ЕС*“, който възлиза на €672,5 млрд. В него се разграничават два компонента. Първият е в размер от €312,5 млрд., които ще бъдат разпределени между СЧ под формата на *безвъзмездна финансова подкрепа*. Вторият компонент е в размер на €350 млрд., които могат да се получат от СЧ като *заеми* (EU Council, 2020).

редуциране на дела на вноските върху БНД като най-значим приходаизточник в европейския бюджет. Необходимо обаче е финансиране, което както в *количествен*, така и в *качествен* аспект е адекватно на приоритетите на интеграцията. Ето защо „...ЕС трябва да се ориентира към нови устойчиви модели на развитие, които интегрират в единен подход икономическата, социалната и екологичната дименсии...Бюджетът на ЕС може да финансира нужните допълнителни инвестиции както от публични, така и от частни източници...“ (Oettinger and Cretu, 2017). Марио Монти внася повече конкретика относно публичните източници на финансиране на Общността. Тя трябва да разчита в по-голяма степен на *данъчно базирани постъпления*, които се събират или на ниво ЕС, или на ниво страни членки, като се включат в националните им плащания (HLGOR, 2019; The Economist, 2020).

За целта евентуални нови данъчни приходаизточници на европейския бюджет трябва да са *собствени ресурси* в истинския смисъл на понятието. Ето защо те следва да са в „родствена връзка“, т.е. да произтичат от реализацията на ценности на Общността като финансова солидарност, устойчивост в различните ѝ аспекти, справедливост и пр. Това изисква *тясна и прозрачна* обвързка на данъчните приходаизточници на бюджета в Брюксел с добавената стойност на посочените европейски ценности и произтичащите от тях общи политики на ЕС.

2. Екологичната устойчивост и данъчните алтернативи в приход на общия бюджет

В годините след създаването си ЕС се утвърждава като лидер в борбата срещу климатичните промени и замърсяването на околната среда. В тази връзка Общността прилага портфолио от инструменти - стандарти за максимално допустими количества на замърсяване, екологично насочени (ориентирани) данъци и такси, широко базирана търговия с разрешителни за вредни емисии (CO₂ и еквивалентни на него газове с парников ефект) (Gercheva, 2013; Gercheva, 2018). Именно в Общността възниква и до известна степен се материализира идеята за „зелена“ данъчна система. Тя цели постигането на т.нар. *двоен „дивидент“*, който провокира разгорещен научен дебат (Goulder, 1995; Fullerton and Metcalf, 1998; Metcalf, 2005; Fullerton et al., 2010).

Двойният „дивидент“ е немислим без амбициозна реформа, която последователно и дългосрочно да премести данъчната тежест от труда като производствен фактор към потреблението (деградацията) на околната среда, вследствие на икономическата антропогенна дейност. „Зелената“ данъчна реформа е в апогея си през 90 те години на ХХ в. След 2005 г. се наблюдава охлаждане на ентузиазма, което преминава в недооценяване потенциала на екологично насочените данъци, а амбициозната цел за двоен „дивидент“ в ЕС на практика е изоставена (Oettinger and Kretsu, 2017; Schratzenstaller and Krenek, 2019).

В духа на двойния „дивидент“ и устойчивото финансиране на европейската интеграция в средно- и дългосрочен план се предлага „кошница“ от екологично насочени данъци, които да заместят *поне отчасти* вноската върху БНД на страните членки в общия бюджет на ЕС (HLGOR, 2016; Schratzenstaller and Krenek, 2019; EU Council, 2020). На този етап различните „зелени“ данъчни форми все още се дебатират като дизайн и срок на въвеждане в приходната част на европейския бюджет. Приходният им потенциал варира в широк интервал в зависимост от използваните подходи и приложимите сценарии на прогнозиране. Очаква се екологично насочените налози да се въведат като нови собствени ресурси, чрез които да се ограничи значимостта на националните вноски върху БНД за финансирането на европейския бюджет.

Понастоящем повече яснота има единствено около дизайна на т.нар. *данък пластмаса*. Негов обект са *отпадъците от нерециклирана пластмаса*. Налогът ще се прилага от началото на 2021 г. като собствен ресурс на бюджета. В ЕС средно се рециклира 32,5% от пластмасата (2018), като водещи са Испания (42%), Германия и Швеция (по 39% и в

двете страни). В отраслеви аспект най-значим потребител на рециклирана пластмаса е опаковъчният сектор (39,9%), търговията на дребно (22,4%) и строителството (20%) [7]. Според предложението на комисията на ЕС нерестикирираната пластмаса ще се облага при ставка €800/тон. Постабяването на данъчна „цена“ цели оползотворяване на пластмасовите отпадъци чрез промяна в поведението на засегнатите икономически субекти в ЕС-27. Стейкхолдерите оценяват по различен начин бъдещия собствен ресурс. За представителите на неправителствения сектор налогът е „мярка в правилната посока, като дори трябва да е с по-висока ставка“ (Deutsche Umwelthilfe). В същото време асоциацията на индустриите-потребители на пластмасови опаковки счита, че данъкът ще възпрепятства развитието на кръговата икономика и ще дискриминира според вида на отпадъците (Plastic Europe). Други представители на индустрията настояват приходите на данък „пластмаса“ да се „ипотекират“ за инвестиции в рециклираща инфраструктура с оглед устойчиво намаление на отпадъците. Индустриите – потребители на пластмасови опаковки виждат проблем най-вече във величината на ставката, която предполага фокус към теглото, а не обема пластмаса. Последицата е, че данъчната тежест ще се стовари непропорционално върху тежки пластмасови опаковки с малък обем (European Plastic Converters).

В хода на консултативната процедура Парламентът изразява несъгласие с предложената ставка от €800/тон. Законодателният орган счита, че размерът на данък „пластмаса“ *не трябва да е по-висок от €2000/тон* (EU Parliament, 2020, Amendment 19). Така определеният „таван“ обаче е в състояние да провокира т.нар. „съревнование към дъното“ между СЧ. Доколкото облагането на нерестикирираната пластмаса ще генерира приход за бюджета на ЕС, някои национални държави могат да поставят €0/кг./тон отпадъци. Подобно решение формално не противоречи на системата от собствени ресурси, като ще е съобразено и със субсидиарността. СЧ обаче ще си спестят вноска по този данък към Брюксел. Положителното при това определяне на ставката е, че ще се разкрият онези национални държави, които наистина ценят опазването на околната среда и почистването ѝ (в случая от пластмасови отпадъци). Ако обаче повечето СЧ възприемат опортюнистично поведение и определят нулева или близка до нея ставка, как ще се развива занапред кръговата икономика и превръщането на отпадъците в многократно използвани ресурси? Как ще се реализира принципът „замърсителят плаща“, чийто привърженик е и Парламентът на ЕС.

Проектът за дизайн на „данък пластмаса“ предвижда *механизъм за корекция* на евентуална регресивност в рамките на всяка СЧ. При регресивност държави с по-ниска платежоспособност, но с малък относителен дял рециклирани пластмасови отпадъци в Общността най-вероятно ще плащат повече в бюджета на ЕС. За да не се обременяват победни СЧ и за да не се провокира недоволството им, комисията предвижда коригиращ механизъм за редуциране задължението на СЧ по линия на „данък пластмаса“. (EU Council, 2020).

Предлаганият механизъм е данъчен кредит, който ще се прилага, ако през 2017 г. страната членка е била с БНД/човек, по-нисък от средния за ЕС. Изчислен в евро, данъчният кредит се предвижда да е пропорционален на производението на населението на съответната СЧ през 2017 г. и 3,8 кг. пластмасови отпадъци. Предложеният дизайн от Комисията и Съвета не среща одобрение от Парламента. Според него не трябва да се прибегва до коригиращ механизъм, а да се отстоява принципът „замърсителят плаща“ (EU Council Draft, 2020, Amendment 6).

Анализът на данък „пластмаса“ показва противоречивата позиция на европейския парламент - по повод размера на данъка и на евентуалния коригиращ механизъм. В конкретния случай тя едва ли ще се отрази решението на Съвета за общата система на собствени ресурси. Чисто процедурно при *решения* за финансиране на Общността, Съветът трябва единствено да се консултира с Парламента. След това с *единодушие* Съветът приема

решение за разпоредбите, приложими за системата на собствените ресурси на Съюза (Treaty on the Functioning of the European Union, Art.311). Това означава, че „данък пластмаса“ е „в ръцете“ на Съвета на ЕС.

Вторият екологично ориентиран налог с потенциал да замести частично вноската върху БНД на СЧ, е *изравнителен (коригиращ) въглероден данък*, налаган по подобие на *митата при внос на стоки* от трети държави в ЕС. Целта е икономически субекти от страни с експортен потенциал, които обаче изостават от или съзнателно пренебрегват високите екологични стандарти на Общността, да плащат мито на „входа“. Така се слага цена на въглеродния отпечатък, който ЕС внася от САЩ, Китай, Индия, Бразилия, Русия и др.

Целта е по-обхватна реализация на принципа „*замърсителят плаща*“, като се даде данъчен/ценови сигнал на производители и търговци извън ЕС. Те ще се конфронтират с несъстоятелността на дилемата „*конкурентноспособност - опазване на околната среда*“ в Общността. Посредством изравняващия въглероден данък, удържан на митническите граници, ЕС ще въведе икономическа принуда чуждестранните търговци да се съобразяват с високите екологични изисквания, ако не искат да загубят достъп до и дял на вътрешния пазар на Общността.

Евентуален въглероден данък, наподобяващ мито върху вноса на въглеродно замърсяване в ЕС, може да се окаже „примамка“ основните търговски партньори да проведат преговори с Общността. Akerlof et al. отбелязват, че САЩ едва ли ще участват още на първия кръг, но Китай определено ще бъде заинтересуван. „Плащането на данък на Европа (ЕС, бел. авт.) е по-привлекателно, отколкото загуба на достъп до значим пазар. Сътрудничеството с ЕС по въпросите на климатичните промени е първата най-добра опция“ (Akerlof et al., 2019). Изравнителният въглероден данък, който ще се удържа при внос, трябва да ограничи и т.нар. „*изтичане на въглерод*“ от ЕС. Този процес се асоциира с преместването на производствени мощности от СЧ в юрисдикции извън Общността, където чувствителност към опазването на околната среда липсва или е рудиментарна (Monjon and Quirion, 2011; Naegele and Zaklan, 2019).

Понастоящем все още не е ясен механизмът на определяне на изравняващия въглероден данък, ако той стане приходоизточник на общия бюджет. Дизайнът на налога е комплициран, което е причина интегрирането му в собствените ресурси на ЕС да се отложи за началото на 2023 г. Дотогава се правят предварителни изследвания на въздействието му върху засегнатите индустрии и позиционираните там търговци. Допълнително предизвикателство представлява и прецизното определяне на въглеродното замърсяване, причинено от хомогенни продукти (суров петрол, стомана, алуминий, злато и др.) и сложни по състав стоки (леки автомобили, химикали, пластмаси, фармацевтика и др.).

Алтернатива, предложена с оглед ограничаване значимостта на националните вноски на СЧ-27 в общия бюджет, са постъпленията в рамките на европейската система за търговия с емисии (ЕСТЕ). По-конкретно, в приходната част на бюджета се предвижда да се акумулират 20% от постъпленията от първични аукциони, където се търгуват разрешителни за вредни емисии (EU Council, 2018; EU Council, 2020). ЕСТЕ е институционализирана и функционира в ЕС, Великобритания, Лихтенщайн, Норвегия и Исландия от 2005 г. Това е най-големият в света пазар на разрешителни (квоти) за въглеродни емисии. През първите две фази от прилагането на ЕСТЕ (2005-2007 г. и 2007-2012 г.) разрешителните (квотите) за вредни емисии се разпределят *безплатно* между инсталациите – замърсители (DIRECTIVE 2003/87/ЕС, Art.10). От 2013 г. постепенно се увеличава дялът на квотите, търгувани на първичния пазар срещу заплащане. Между 2013 и 2017 г. се регистрира спад на търсенето и на цената на разрешителните за вредни емисии, вследствие бавното възстановяване на икономиките в ЕС от глобалната криза.

Междувременно правилата на ЕС за търговия с разрешителни се променят. Първо, в обхвата на ЕСТЕ вече се включват вредните емисии на авиацията и корабоплаването,

считани до момента за отрасли-„гратисчии/пътници без билет“. Причината е, че те замърсяват околната среда, затоплят климата, а не плащат за нанесените щети. Включването на авиацията и корабоплаването ще увеличи „покритието“ на ЕСТЕ – като брой компании-замърсители и количества квоти. Второ, малко над половината разрешителни ще се предлагат на първични аукциони поради опасността от „изтичане на въглерод“. Ето защо отрасли с най-висок риск от преместване на производствени мощности от ЕС в трети страни ще получат на 100% безплатни разрешителни за замърсяване (EU Council, 2018)⁴. Трето, евентуална рецесия заради COVID-19 може да ограничи замърсяването, а оттук и търсенето на разрешителни. Следователно има вероятност да се повтори разволят след 2013 г., когато пазарната цена на търгуваните квоти е потисната – последица на глобалната криза.

Независимо от това приходите от първично предлагане на разрешителни в рамките на ЕСТЕ са най-подходящи за собствени ресурси на европейския бюджет. Причината са няколко. Първо, Общността създава възможно най-благоприятните условия за „дълголетие“ на схемата за търговия на вредни емисии. Второ, постъпленията от първичните търгове на вредни емисии са непосредствен резултат от устойчивото климатично лидерство на ЕС-27. Връзката с интеграцията и нейните успехе разбираема и прозрачна за всеки европейски гражданин с интерес към бюджетните въпроси. Трето, прогнозата за приходите от ЕСТЕ в дългосрочен план е впечатляваща - €800 млрд. към 2050 г. при реалистичен сценарий, а при оптимистичен⁵ – двойно повече (Fuest and Pisani-Ferry, 2020). ЕСТЕ има потенциал да генерира изобилно финансиране, ако се узакони като данъчно-базиран собствен приход на бюджета в Брюксел.

В допълнение на направения дотук анализ, приходите от ЕСТЕ и коригиращия въглероден данък, удържан на границата на ЕС, взаимно се допълват. Тази комплементарност според нас има следните по-важни измерения. Първо, данъкът, наподобяващ мито, е добре да има размер (ставка), която е осреднена на база достигната цена на разрешителните за вредни емисии. Второ, счита се, че изравнителният въглероден налог ще противоречи на правилата на Световната търговска организация (СТО), според които не може да се допуска дискриминационно облагане на търговски партньор/и извън ЕС (Bunn, 2020; Financial Times, 2020; EU Council, 2018). На горното твърдение обаче може да се опонира. Ако евентуален пограничен налог е замислен с идеята да отправи ценови сигнали до *чуждестранните производители и търговци*, то ЕСТЕ ценообразува въглеродното замърсяване на *местните* икономически субекти, които вече са установени в ЕС. Ето защо с едновременното интегриране на двата екологични данъчни приходоизточника в общия бюджет на ЕС се търси *симетричност и балансираност* на въглерод-базираното облагане. Последното балансира между *екологичния аспект на устойчивостта* и *неутралното данъчно третиране на местни и чуждестранни инсталации-замърсители на околната среда в ЕС*.

Заклучение

Предвид мащабите на антропогенното замърсяване, екологично насочените данъци имат потенциал да генерират значителни приходи в бюджета на ЕС, като същевременно устойчиво променят поведението на производители, търговци и потребители. Доколкото Общността е утвърден лидер с доказани постижения в политиките срещу климатичните промени и за опазване на околната среда, екологично ориентираните налози придобиват качеството на действителни собствени ресурси, които ограничават зависимостта на общия бюджет от вноските върху БНД на националните държави – членки.

---

⁴ Отрасли с по-умерен риск от „изтичане на въглерод“ ще заплащат 70% от разрешителните за вредни емисии на първични търгове, като този дял ще нараства след 2026 г.

⁵ При по-голям дял на разрешителни, продавани на първичните аукциони.

References

1. Akerlof, G., Aumann, R., Deaton, A., Diamond, P., Engle, R., Fama, E. and D. Kahneman (2019). *Economists' statement on carbon dividends. Bipartisan agreement on how to combat climate change*. Wall Street Journal. [Online]. Available from: <https://clouncil.org/economists-statement/>. [Accessed: 20 September 2020].
2. Bunn, D. (2020) *The New EU Budget is Light on Details of Tax Proposals*. [Online] Available from: <https://taxfoundation.org/new-eu-budget-is-light-on-details-of-tax-proposals/> [Accessed: 31 July 2020].
3. *Council Decision 2014/335/EU, Euratom of 26 May 2014 on the system of own resources of the European Union* (OJ L 168, 7.6.2014, p. 105–111).
4. *DIRECTIVE 2003/87/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 13 October 2003 establishing a scheme for greenhouse gas emission allowance trading within the Community and amending Council Directive 96/61/EC*. Official Journal of the EU. L275/32. 25 October 2003. [Online] Available from: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:275:0032:0046:en:PDF> [Accessed: 12 October 2020].
5. EU Council (2018) *EU Emissions Trading System Reform: Council approves new rules for the period 2021-2030* [Online] Available from: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/02/27/eu-emissions-trading-system-reform-council-approves-new-rules-for-the-period-2021-to-2030/> [Accessed 27.07.2020].
6. EU Council (2020) *Conclusions – 17,18,19,20 and 21 July 2020*. [Online] Available from: <https://www.consilium.europa.eu/media/45109/210720-euco-final-conclusions-en.pdf> [Accessed: 25 July 2020].
7. EU Council (2020) *Draft Council decision on the system of own resources of the European Union*. [Online] Available from: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0220_EN.pdf [Accessed: 25 October 2020].
8. European Commission (2018) *Staff Working Document*. SWD (2018) 16 final. Brussels.
9. Financial Times (2020) *EU's carbon tax plan is risky but needed*, *Financial Times*, 29 January [online]. Available from: <https://www.ft.com/content/28bbb54c-41b5-11ea-a047-eae9bd51ceba> [Accessed: 9 August 2020].
10. Fuest, C. and J. Pisani-Ferry (2020) Financing the European Union: new context, new responses, *Policy Contribution* 2020/16, Bruegel.
11. Fullerton, D. and G.E. Metcalf (1998) Environmental Taxes and the Double Dividend Hypothesis: Did you Really Expect Something for Nothing? *Chicago-Kent Law Review* 73 (1), p. 221-256.
12. Fullerton, D., A. Leicester and St. Smith (2010) *Environmental Taxes* in: Institute for Fiscal Studies (ed.) *Dimensions of Tax Design*. Oxford: Oxford University Press.
13. Gercheva, S. (2013) *Danuci s kauza. Ekodanucite srestu zamursiavaneto na okolnata sreda*. Varna : STENO Publ. House.
14. Gercheva, S. (2018) Ecological Standards and Taxes: Three Years after “Dieselgate”. *Izvestija Journal of the Union of Scientists – Varna. Economic Sciences Series*. Varna. Union of Scientists – Varna. Volume 7, issue 2, p. 55-65.
15. Goulder, L.H. (1995) Environmental taxation and the double dividend: A reader's guide, *International Tax and Public Finance*, 2(2), p. 157-183.
16. HLGOR (2016) Final report and recommendations of the High Level Group on Own Resources, December, Brussels.

17. Kurz, S. (2020) *The frugal “four” advocate a responsible EU budget*, *Financial Times*, 16 February [online]. Available at: <https://www.ft.com/content/7faae690-4e65-11ea-95a0-43d18ec715f5> [Accessed: 3 August 2020].
18. Metcalf, G.E. (2005) *Tax Reform and Environmental Taxation* [online]. Available at: DOI: 10.3386/w11665 [Accessed: 27 August 2020].
19. Monjon St. and Ph. Quirion (2011) Addressing leakage in the EU ETS: Border adjustment or output-based allocation? *Ecological Economics*, 70(11), p. 1957-1971.
20. Naegele H. and A. Zaklan (2019) Does the EU ETS cause carbon leakage in European Manufacturing? *Journal of Environmental Economics and Management*, 93, p. 125-147.
21. Oettinger, G. and C. Cretu (2017) *Reflexionspapier ueber die Zukunft der EU Finanzen*. Amt fuer Veroeffentlichungen. Brussels.
22. Sachs, J. (2020) *The world needs a prosperous and properly funded Europe*, *Financial Times*, 19 February [online]. Available at: <https://www.ft.com/content/a32db296-5257-11ea-8841-482eed0038b1> [Accessed: 23 July 2020].
23. Schratzenstaller, M. and A. Krenek (2019) Tax-based Own Resources to Finance the EU Budget, *Intereconomics* (3), p.171-177.
24. The Economist (2020) *The EU’s recovery fund revives a debate on common taxes*. *The Economist*, Aug 1st 2020 edition. [online]. Available from: <https://www.economist.com/finance-and-economics/2020/08/01/the-eus-recovery-fund-revives-a-debate-on-common-taxes>. [Accessed: 1 August 2020].
25. *Treaty on the Functioning of the European Union. Official Journal of the European Union*. 26.10.2012. C 326/47. [online] Available from: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:12012E/TXT:en:PDF> [Accessed: 23 September 2020].